

Samenvatting

Er zijn nieuwe gedragscodes voor de drie bestuursorganen van de gemeente, de raad, de burgemeester en het college, opgesteld alsmede een protocol hoe om te gaan met (mogelijke) integriteitsschendingen. Conform het bepaalde in de Gemeentewet worden deze gedragscodes samen met het protocol door het college ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Beslispunten

1. Instemmen met raadsvoorstel "Nieuwe gedragscodes en protocol voor gemeenteraad, college en burgemeester" inclusief bijlagen waarin opgenomen de volgende beslispunten:
 - a. De raad stelt de "Gedragscode gemeenteraad gemeente Maastricht 2022" vast;
 - b. De raad stelt de "Gedragscode burgemeester gemeente Maastricht 2022" vast;
 - c. De raad stelt de "Gedragscode college gemeente Maastricht 2022" vast;
 - d. De raad stelt het "Protocol (mogelijke) integriteitsschendingen gemeente Maastricht 2022" vast;
 - e. De gedragscodes, zoals vastgesteld in 2008 en laatstelijk geëvalueerd in 2014, per datum inwerkingtreding nieuwe gedragscode, in te trekken.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 13 juli 2022:

Conform.

1. Aanleiding

In 2021 heeft de VNG een nieuw model gedragscode opgesteld. Naar aanleiding hiervan en gelet op het reeds eerder opgevatte plan om de huidige gedragscode (voor het laatst geëvalueerd in 2014) te herzien en te combineren met de in 2017 in een apart document opgestelde omgangsvormen voor de gemeenteraad, is gewerkt aan een nieuwe gedragscode voor de drie gemeentelijk bestuursorganen. Tevens zijn nieuwe inzichten meegenomen over oneigenlijke beïnvloeding en verstrengeling van belangen, waar de huidige gedragscode onvoldoende in voorziet. Recent is daar de wens om een protocol uit te werken aan toegevoegd. Dit protocol biedt met name de burgemeester een uitvoeringskader; het beschrijft de mogelijke stappen bij een (mogelijke) schending van bestuurlijke integriteit.

2. Context

In artikel 15, lid 3, 41c, lid 2 en 69, lid 2 van de Gemeentewet is bepaald dat de raad de gedragscode voor zowel de raad, de burgemeester als het college vaststelt. In zowel de gedragscode van de raad (art. 6.3), het college (art. 7.3) als burgemeester (art. 7.2) is ten aanzien van de handhaving van de gedragscode bepaald dat processtappen gevolgd worden zoals vastgelegd in het protocol. Het “Protocol (mogelijke) integriteitsschendingen gemeente Maastricht 2022” voorziet in deze processtappen en wordt tevens aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

3. Gewenste situatie

In 2021/begin 2022 is samen met de raadsgriffie een nieuw concept gedragscode voor de raad opgesteld. Dit concept is destijds besproken in het presidium en akkoord bevonden. Dit geldt ook voor het idee om een protocol te ontwikkelen. In het verlengde van dit nieuwe concept zijn ook nieuwe gedragscodes voor het college en de burgemeester opgesteld. Gelet op de eenduidigheid worden de drie gedragscodes gezamenlijk in procedure gebracht.

Voorafgaand aan het ontwikkelen van deze documenten zijn er een aantal uitgangspunten geformuleerd:

1. Het nieuwe VNG-model hanteren,
2. Bij de tijd maken,
3. Vereenvoudigen,
4. Eventueel “Maastrichtse zaken” toevoegen,
5. Gedragscode en uitvoeringsprotocol als samenwerkend geheel,
6. Samenwerking en afstemming in relatie tot de drie gedragscodes.

Met de voorliggende concept gedragscodes zijn de uitgangspunten ingevuld.

De concepten zijn een actualisatie van de huidige gedragscode van de gemeenteraad, met daarin opgenomen het document “Normen t.a.v. de omgangsvormen” (maart 2017) en waarbij gebruik is gemaakt van het nieuwe VNG-model. Ook is geput uit diverse voorbeelden van andere gemeenten, met name Eindhoven. Hierdoor zijn de gedragscodes praktisch en eenvoudig uitgewerkt via voorbeelden en beter leesbaar gemaakt door minder juridische termen te gebruiken. Verder is het document “Normen t.a.v. omgangsvormen” in de nieuwe gedragscode verwerkt. Er is dus geen sprake meer van een aparte bijlage. Dit komt de leesbaarheid en het gebruik ten goede.

De concept gedragscode heeft (nagenoeg) dezelfde opbouw als de huidige gedragscode en het VNG-model.

Verschillen tussen de huidige gedragscode, de modelgedragscode en de nu voorliggende concept gedragscode.

Algemeen:

Het model is zeer beknopt, in 6 artikelen met een verwijzing naar de wettelijke grondslag wordt de gedragscode voor de gemeenteraad weergegeven. Het model oogt daardoor juridisch en zakelijk en mist beleving.

Door in de tekst bepalingen meer uit te schrijven en te voorzien van een toelichting en praktijkvoorbeelden beoogt het concept een betere beleving en verinnerlijking te activeren bij de bestuurders ten opzichte van het model en beter te begrijpen voor de burgers. Verder is ervoor gekozen om er een handzaam geheel van te maken door zoveel als mogelijk in de tekst van de conceptcode op te nemen en zo min mogelijk te verwijzen naar bijlagen.

Verschillen:

Deze concept gedragscode is evenals de huidige Maastrichtse gedragscode strenger dan de modelgedragscode door ook te verplichten om de schijn van belangenverstrengeling en corruptie tegen te gaan.

In het model is de zogenaamde “anti-draaideurclausule” opgenomen die oud-burgemeesters en oud-wethouders gedurende een jaar, na beëindiging van hun functie, uitsluiten als externe partij betaalde werkzaamheden te verrichten voor de gemeente. Besloten is om deze bepaling niet hier op te nemen

maar dat deze beter thuishoort in het Inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente en hierin zal worden opgenomen.

Artikel 4.2 van het model bepaalt dat er een verplichting is om deelname aan een excursie e.d. op kosten van anderen binnen een week kenbaar te maken en te registreren. Deze bepaling is niet overgenomen voor de raad en in deze lijn ook niet voor het college en de burgemeester. In artikel 2.6 (en artikel 3.7 voor college en burgemeester) van het concept voor de raad is ervoor gekozen om de verantwoording van activiteiten die tot de uitoefening van hun bestuurswerk horen bij de betreffende bestuurder te laten.

Artikel 4.3 van het model: in artikel 2.7 (en artikel 3.8 voor college en burgemeester) van het concept voor de raad is ervoor gekozen om indien reis- en verblijfkosten door anderen dan de gemeente worden betaald, de invitatie vooraf in het presidium (resp. college) wordt besproken. Hier wordt afgeweken van het model dat een melding na terugkeer wenst.

In artikel 6 van het model staat de restrictie om bij een integriteitskwestie, bij het inschakelen van een extern bureau, alleen te mogen kiezen voor een gecertificeerd bureau. Deze restrictie is in het concept niet overgenomen omdat er redenen kunnen zijn om gebruik te maken van externe deskundigen.

Protocol (mogelijke) integriteitsschendingen gemeente Maastricht 2022.

Het “Protocol (mogelijke) integriteitsschendingen Maastricht 2022” is nieuw en geeft met name de burgemeester meer houvast en handelingsperspectief wanneer een vermoeden van een integriteitsschending wordt gemeld. Het protocol beschrijft de stappen bij een (mogelijke) schending van bestuurlijke integriteit.

De integriteitsmelding wordt gericht aan de burgemeester. De afwikkeling kan lopen via het centraal meldpunt bestuurlijke integriteit (het CMBI). Het CMBI is het (vertrouwelijke) meldpunt voor signalen van (mogelijke) integriteitsschendingen over en door leden van de gemeenteraad, leden van het college of de burgemeester. In het belang van de zorgvuldigheid en vertrouwelijkheid is het belangrijk dat de burgemeester vanuit één centraal punt wordt ondersteund. De functie waar dit meldpunt belegd gaat worden moet nog nader worden bepaald. Voor de inhoud van het protocol en het stappenplan wordt verwezen naar de bijlage.

Weerbaar bestuur

In het verbeteren van de weerbaarheid van het lokale bestuur tegen risico's op het gebied van integriteit, agressie en ondermijning, is deze actualisering van de gedragscodes een eerste stap. Hierna zullen volgen het opstellen van een agressieprotocol met een normkader hoe om te gaan met agressie en geweld en het sensibiliseren van het risico voor ondermijning mede door het netwerkbewustzijn te vergroten.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Nvt

5. Effect op de openbare ruimte

Nvt

6. Personeel en organisatie

Nvt

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Nvt

8. Financiën

Nvt

9. Aanbestedingen

Nvt

10. Participatie tot heden

Nvt

11. Voorstel

1. Instemmen met raadsvoorstel "Nieuwe gedragscodes en protocol voor gemeenteraad, college en burgemeester" inclusief bijlagen waarin opgenomen de volgende beslispunten:
 - a. De raad stelt de "Gedragscode gemeenteraad gemeente Maastricht 2022" vast;
 - b. De raad stelt de "Gedragscode burgemeester gemeente Maastricht 2022" vast;
 - c. De raad stelt de "Gedragscode college gemeente Maastricht 2022" vast;
 - d. De raad stelt het "Protocol (mogelijke) integriteitsschendingen gemeente Maastricht 2022" vast;
 - e. De gedragscodes, zoals vastgesteld in 2008 en laatstelijk geëvalueerd in 2014, per datum inwerkingtreding nieuwe gedragscode, in te trekken.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Op 7 juli aanstaande zal het voorstel, als vooraankondiging, in het presidium worden geagendeerd waarna in de maand september het stuk onderdeel zal zijn van een gezamenlijke raadsessie in het kader van het inwerkprogramma van de raad. Uiteindelijke besluitvorming is beoogd voor de gemeenteraad van 27 september dan wel op later tijdstip dit jaar wanneer besloten wordt dat er meer tijd en aandacht nodig is.

Per code is opgenomen dat deze één keer per twee jaar wordt geëvalueerd.